

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr

Halljuk!

Általánosan tudva lévő dolog, hogy az u. n. felhivatalosak a kormányoknak szócsövei szoktak lenni, ami tehát ezekben az ujságokban napvilágot lát, az visszatükrözése a kormány nézetének, intencziójának, terveinek, sőt »szent meggyőződésének« is.

Ha ez így van és ki kételkednék benne, akkor a mi mostani kormánynak azt a nézetet táplálja, hogy a római katolika anyaszentegyház nem alkalmas a specielis magyar hazafiság élesztésére és ápolására, vagyis más szóval a katolikusok nem is lehetnek jó hazafiak, mert a katolikus hitűség inkompatibilis a magyar hazafisággal, ha pedig nem jó hazafiak a katolikusok, akkor csakis rossz hazafiak lehetnek és ha rossz hazafiak, akkor proskósbálni és — a vaslogika nem vezethet más következtetésre — ártalmatlanokká kell tenni őket, hogy alkalmatlan befolyásukkal ne zavarhassák az »állam« czirkulusait.

Tessék csak elolvasni azt a galimatthiát, melyet a »Nemzet« f. é. máj. 16. reggeli számában megjelent öt hasábos vezérczik »vallás és nemzeti érdek« halomszámra tálat föl Magyarország nyolcz millió katolikusának.

És mi a vétele a katholicizmusnak? Hogy nem tud, miként a protestantismus teszi, az állami czélokhoz simulni, hogy egyetemes jellege miatt nem alkalmas nemzeti egyházak alakítására, hogy minden kísérletnek, mely a katolikus egyházat nemzeti egyházakra akarta deczentalizálni meg kellett buknia a katholicizmus lényege s általánosságának s egyetemességének hitelvi tartalma miatt, miként ezt a febronianizmus és gallokanizmus példái-bizonyítják.

Mi magyarországi katolikusok vagyunk

az okai annak, hogy román testvéreink maig sem hagytak fel separatismusokkal, a protestantizmus már rég bele kapcsolta volna a románságot a magyar állam kötelékébe, (hát hiszen hol hódított az oláhság jobban a magyarok között, mint épen a tömegesebben előforduló protestáns atyánk fiai között, az u. n. eloláhsodás ott találtatik leggyakrabban), a katholicizmus keltette fel a románokban a nemzeti eszmét, az unio nem hozta őket közelebb a magyar nemzet többségét képezi (ezt mily kegyes koncedálni a kedves!) katholicusokhoz. Hanem hát épen erre való az új egyházpolitika — így végzi — az egyházpolitikai intézmények majd előmozdítják az állam érdekeit és ellensúlyozzák a fentebbi hátrányokat!

Felejtjük el hazánk történelmét, hiszen az tele van szegényfolttal, Szent István, Szt. László királyaink, a nagy Hunyady János és oly számtalan más jeleseink azok mind végzetes tévedésben leledzettek, nekik előrelátóbbaknak kellett volna lenniök, mit vesződtek ők a katholicizmussal, mit törődtek ők az egyetemes keresztény egyházzal, mit a kereszténységgel egyáltalában? Inkább kezdtek volna ők is azok a mi bölcs őseink (kérdés, vajjon csakugyan bölcsök voltak-e?) Igenis inkább kezdtek volna ők is azon, a mivel a mostani egyházpolitika kezdi az első ezredév végén, akkor nem az angolok, hanem mi volnánk a világnak első nemzete, akkor a diplomaciai nyelv is a magyar lenne, akkor minden nemzet meghajolna előttünk, akkor Hekuba lenne nekünk a római pápa minden nuncziusával együtt, akkor minden másképp lett volna, akkor tán mi is most nem a második, hanem már a harmadik évezred küszöbéhez értünk volna!!

Hát mi katolikusok nem felejtjük is-

teni alapítónk ősi kérvényü mondását »az én bizodalmam nem e világról való« és azt a másik intelmét »adjátok meg az Istennek, a mi az Istené és a császárnak, a mi a császáré.« Az egyháznak nem az a czélja, hogy az államnak viszályhordozója legyen, hanem az, hogy a világi hatalommal együttesen és karöltve működ-jék az emberiség földi és földöntúli boldogságának előmozdítására. A ki ennek az Anyaszentegyháznak fia, az nem lehet hűtelen szülő hazája iránt sem, mert hiszen igaz, katolikussá csak azon erények gyakorlása által lesz az ember, a mely erényeket éppen a haza nélkülözheti légkevésbbé az ő fiaiban.

A pápai hivatalos lap Kálnoky esetéről.

Azon helyzetben vagyunk, hogy az »Osservatore Romano«-nak a fővárosi tegnapi lapokban tévesen közölt cikkét szószerint közölhetjük. Világot vet a szentszék felfogására és tájékozottságára.

A cikk így hangzik:

Kálnoky lemondásának esetéhez nem fűzünk sok kommentárt, mivel az sok oly okkal függ össze, melyet még teljesen nem ismerünk. Tartózkodunk tehát attól, hogy megjegyzéseket fűzzünk hozzá, de azon események fejlődését figyelemmel fogjuk kísérni, melyek a Lajthán mindkét oldalán most lefolynak és a melyek egész Európát érdeklik, a mennyiben az osztrák-magyar monarchia belügyeivel összefüggésben állanak.

Kálnoky elboesátása fényes világot vet azon események természetére, melyek most Magyarországon lefolynak és melyeknek visszahatása már Ausztriában is érezhető.

A kormány munkaprogrammja.

A kormány munkaprogrammjára nézve úgy határozott, hogy az apróbb törvényjavaslatok még e héten átmennek a főrendiházhoz, s a dispozició szerint a képviselőház jövő héten kedden tartaná utolsó ülését a nyári szünet előtt. A nyári szünet szeptember hó végéig terjed. A képviselőház akkor újból megkezdi tanácskozásait, s a kormány először is a költségvetést fogja előterjeszteni.

Hatóságilag

NAGYVÁRAD, Olaszi, Bémer-tér (Poynár-ház.)
(a »Magyar király« kávéház mellett)

engedélyezett
Az üzlet lebonyolítása czéljából a raktáron levő óriási mennyiségű férfi- és gyermek-ruhák fél árral árusítatnak el.
NEUMANN ADOLF üzletében.

Lapunk mai száma 10 oldal.

Véigeladás.

NAGYVÁRAD, Olaszi, Bémer-tér (Poynár-ház.)
(a »Magyar király« kávéház mellett.)

Egyházipolitika.

A két elintézetlen egyházipolitikai törvényjavaslat a képviselőház bizottságaiban most tárgyalatnak ugyan, de sem a képviselőház plénusza, sem a főrendiház elé ez idő szerint nem kerülnek. Tehát ezeknek elintézése az őszre marad.

A kormány e tárgyban követendő további magatartására nézve, a legkülönbözőbb verziók keringenek. Hát hiszen a fentebbiek szerint véglegesen határozni reáér az őszig.

Országos vízjelző-szolgálat.

A legutóbbi tavasz folyamán történt nagy árvizek alkalmával szerzett tapasztalatok a földművelésügyi miniszteriumban gondos tanulmány alapját képezték. E tanulmányok eredményeképpen a földművelésügyi miniszter elhatározta a vízjelző-szolgálat országos megszervezését és kiterjesztését az összes folyókra. A miniszteriumban és a központi meteorológiai intézetben most sűrűn dolgozzák ki az országos vízjelző-szolgálat szervezeti és működési szabályzatait, mert a miniszterium e szabályzatokat még a jelen év folyamán óhajtáná életbe léptetni, hogy a jövő év tavaszán ezeket már gyakorlatilag is ki lehessen próbálni.

Lapszemle.

Budapest. 1895. május 22.

A Magyar Állam Epilogus cím alatt a nunczius ellen intézett akeziót ismertetve, azt mondja, hogy Bánffy nem tett, és nem fog tenni többet a külpolitikában való biztosításban, mint a mennyit tettek elődei. Mivel pedig a kormánylapok szerint azok nem elvek a magyar főminisztert törvény szerint megillető jogokkal, báró Bánffy sem fog élni. De azért ugymond a szabadelvű párt megmarad kormánypártnak, mert neki csak egy elve van: a kormányon maradás.

A Hazánk rossz néven veszi a fővárostól, hogy nem kíséri elég figyelemmel a III. országos gazdakongresszus tanácskozásait; a mely azonban a társadalmi közöny dacára is lelkes pártolásra talált a gazdák körében, kik nem fogják a kongresszus által felvetett eszméket megsemmisülni hagyni, hanem érvényt fognak azoknak szerezni; ebben pedig az ország jövő boldogságának egyik nagy alapföltétele rejlik.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Visszaemlékezések.

— A „Tiszántul“ eredeti tárczája. —

(Folyt. és vége.)

Visszamentünk uj-utezai házukba; az akkori Baczó-kert dombja megvédte a gyujtógató golyóktól. Kár nem esett benne, holott a harmadik szomszédunktól fogva egész az utoza sarkáig minden ház földig leégett.

Kertünkben teljes virágzásban állottak a kék liliumok, melyeknek látásán rendkívül megörültem. De másnap olyas valamit is láttam, a mitől, ha eszembe jut, most is borzadok. Az esti és hajnali órákban vitték ki részint a vízi-városi, részint a krisztinavárosi temetőbe az ostrom alatt elesett katonák hulláit. Épen a kapunk előtt állottam, midőn egy nehéz szekér haladt el mellett, melyből itt egy kéz, ott egy láb, amott egy elkéült fej, vagy egy félhulla látszott ki, vagy lóggott le a földre. Felejthetetlen egy látvány volt az én előttem. Ismét jöttek házukba az ismerősök, atyám a megtörténtek után legjobban óhajtotta volna, ha mielőbb teljes kibékülés következett volna be a király és nemzet között, anyám pedig, midőn egy-egy vendégünk erősítette, hogy nem fog egyhamar hasonló ostrom ismétlődni, mert a vár falai le vannak rombolva s az megszünt vár lenni, mindig azt felelte: ne örüljön már előre olyan nagyon, majd meglátja, hogy a mi sajtát, drága pénzünkön fogják ezeket a falakat újra fölépíteni. S csakugyan anyámnak volt igaza.

Az Egyetértés egy önálló magyar nemzeti bank felállítását sürgeti s ennek szükségességét statisztikai adatok felhozásával bizonyítja.

A Nemzeti Ujság azt írja, hogy Bánffy azért nem mondott le, mivel bukásával a szabadelvű párt is könnyen szétbomolhatott volna ennek pedig Tisza, Wekerle és társaik itták volna meg a levét így hát Bánffy nélkülözhetlenné vált Magyarországra nézve. De a mi kérik, az nem mulik; eljön még az ő bukása is.

A Nemzet »A fajok küzdelme« cím alatt azt kívánja, hogy a magyarság mihamarabb beolvassza kebelébe a nemzetiségeket, és így a nemzetiségi kérdésnek is minél hamarabb vége legyen.

A Magyar Hirlap az orsz. gazdakongresszusról írva, azt hiszi, hogy annak nem sok praktikus eredménye lesz, mert a kongresszus szervezésébe és előkészítésébe belejátszottak az egyházipolitikai küzdelmek, a létesítés és előkészítés munkáján azok fáradoztak, a kik nem a szivükön, hanem csak az ajkukon hordják a gazdák érdekeit.

A Magyarország örömmel üdvözi a magyar gazdákat, kik felbredtek végre s évtizedes téltenségüket helyre akarják pótolni, hogy a mezőgazdaságnak megadják az öt megillető jogokat.

A Budapesti Hirlap levonja a tanulságokat a legutóbbi válságból s cikkének éle oda irányul, hogy a bajok oka a szabadelvű párt, mely végre is eljutott a bukáshoz, a melyet már oly rég kiérdemelt.

A Pesti Hirlap folytatja ostoba támadásait az országos gazdakongresszus ellen. — A börzianer gyűléssel telt cikke csak ugy hemzseg a nagyhangú frázisok és illogikus következtetésektől.

A Pesti Napló gunyos hangú cikkében »Klerikális balközép« cím alatt neveltségessé igyekszik tenni azokat, kik elég bátrak a kath. hit védelmére kelni a szabaddóműves liberalizmus ellen. — és kísüti róluk, hogy elveiket nem lehet a hazafisággal öszeegyeztetni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Május 22. —

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Esterházy Kálmán gr., Josipovich Géza, Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Dániel Ernő, Lukács László.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Az állandó igazoló bizottság előadója jelenti, hogy a bizottság Zsilinszky Mihály megválasztott képviselő megbízó levelét teljesen rendben találta.

A szokásos harmincz nap fentartásával igazoltatik.

Bohonyi Gyula előadó bemutatja a Képviselő-választási bíráskodásról szóló törvényjavaslat előzetes tárgyalására kiküldött külön bizottság jelentését.

Kéri a törvényjavaslatnak az osztályok mellőzésével napirendre kitűzését.

Bethlen Balázs gróf a közlekedésügyi bizottság előadója bemutatja a bizottság jelentését több viczinális vasutra vonatkozólag.

Felolvastatik az interpellációs könyv.

Interpellációkúl jelentettek be: Vajay István: A mezei munkások helyzete tárgyában, a földművelésügyi, belügyi és kereskedelmi miniszterekhez.

Ugron Gábor: A közös külügyminiszter kinevezése körül felmerült szabálytalanságok tárgyában, a miniszterelnökhöz.

Asbóth János: A 67-iki kiegyezés fenntartása tárgyában, a miniszterelnökhöz.

Következik a napirend:

A ház harmadik olvasásban is elfogadja az aldunai Vaskapu szabályozásánál felmerülő pótmunkálatokról, valamint a szabályozási munka költségeinek hitelművelet útján leendő fedezéséről, a székesfehérvár-adony-szabolcsi és adony-szabolcs-paksi vonalainak engedélyezéséről, a budapesti helyi érdekű vasutak részvénytársaság tulajdonát képező vasutvonalak engedélyokmányainak és engedélyokmányi függelékeinek egyesítéséről szóló törvényjavaslatokat, valamint a kecskemét-fülöpszállási helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Következik a közös ügyek tárgyalására hivatott bizottság tagjainak megválasztása.

Megváiasztattak:

Rendes tagokul: Abrányi Kornél, Andrassy Tivadar gróf, Apponyi Albert gr., Berzeviczy Albert, Bethlen Odön gr., Busbach Péter, Csernátóny Lajos, Darányi Ignác, Dokus Ernő, Esterházy Mihály gr., Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, Fluger Károly, Franuzzi Henrik, Gyurkovich György, Harkányi Frigyes, Hegedüs Sándor, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Jókai Mór, Láng Lajos, Lukács Béla, Mohay Sándor, Münich Aurél, Nákó Kálmán gr., Niculus Fedor br., Nyáry Béla br., Pavie Armin,

Nemcsak a beomlott várfalakat építették föl nemsokára, hanem a vén Gellérthegy ormára is fölraktak egy erős czitadellát a levert magyar nemzet pénzén.

Következett a világsi katasztrófa, utána az ostromállapot, Magyarország ujjaszervezése, Magyarország megkérdezése nélkül.

Az első polgári kormányzó b. Geringer volt. Az ő kezén ment keresztül a purifikáció. Edes atyám is audenciára rendeltetett, de mivel semmi terhelő körülményt nem tudtak a szegény öregre rábizonyítani, a disponibilitásból csakhamar a végleges nyugdíjazás állapotába helyezték át.

Csak egyik bátyámat, a kire készült, hogy honvédönkénytes volt, dugták be egy osztrák Strafcampagnieba, a hol 10 kemény esztendőtt kellett leszolgálnia.

A Bach-korszakba esik középiskolai pályám. A budai egyetemi főgimnasiumhoz csupa német professzorokat neveztek ki, Cseh- Morva- Stájerországból, egy pár osztrákot és württembergit, megkezdődött a minden áron való germanizáció.

Mikor 1854-ben magam is a gimnáziumba kerültem, tősgyökeres magyar nevem és származásom dacára szintén a németek közé irtak be engemet! s mint ilyenek kellett figuráznom egész 1861-ig a gimnázium anyakönyvében.

Azok a német professzorok szentül meg voltak arról győződve, hogy egy barbárországba küldötték őket, a hol egy magasztos kulturmissziót kell teljesíteniök, legközelebről az által, hogy annak a rebellis náció gyermekeit

német szóra tanítják, azután pedig az által, hogy az egyöntetű Gesamt-Oesterreichba való beolvasztásra kellőkép praeparálják a magyar nemzetet.

Az itten talált kulturát szerették volna ignorálni, vagy neveltségessé tenni, azt hirdették, hogy csak ők az igazi lateinerek, az a latin nyelv pedig, melyet apáink beszéltek csak u. n. konyha-latin, meggyalázása Cicero dicső nyelvének. De megjárták kérdésekkel. Öreg atyám többször elment egyikhez is másikhoz is kérdezősködni előmenetelem felől s mivel ők magyarul nem tudtak, atyám pedig németül beszélni nem akart, mindannyiszor deakul szólította meg őket s látta amint fölig elpirulnak, s a helyett, hogy véle folyékonyan társalogtak volna, mire képtelenek valának, ajkaikba haraptak; midőn azután atyám hazajött, összecapta kezeit a német kulturapostolok tudatlansága fölött, és a régi jó időkről, sziv-göresöt kapott és összerogzott.

En persze folytattam iskoláimat, még pedig fokozódó sikerrel, mert gyermekésem óta birtam a német nyelvet, csak hogy a magyar nyelvet és irodalmat is németül kellett tanulnom s akárhány tanuló, aki a magyar nyelvből megbukott, azért még is a felsőbb osztályba boesáztatott.

A magyar történelmet teljesen kiküszöbölték, s a helyett egy Ficker nevű professzor Oesterreichische Vaterlandskundit adott elő nekünk, melyben jóformán szó sem volt a magyar történelemről.

És mit szóljak az akkori tultérhelésről?

Nemcsak hogy egész könyvtár iskolai köny-

A váradai egyházmegye a milleniumon.

Schlauch Lőrincz, bibornok, Palotay László kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő és Sipos Orbán, biharvármegyei kir. tanfelügyelő javaslatára elrendelte, hogy minden iskolaigazgató lelkész írja meg röviden iskolájának, illetve iskoláinak történetét aki teheti, az iskola képét (fényképét) is oda illesztvén a történet elejére.

És az így összeállítandó munkát a milleniumi iskolai kiállításra küldi be.

Ugyancsak a milleniumra egy másik munkát is fog kiadni az egyházmegye. És pedig történelmi schematizmust vagyis egyházmegyei ezim- és névtárt, mely ez alkalommal történelmi részletekkel lesz kibővítvé. Hogy ez minél teljesebb legyen elrendelte, hogy a lelkészek eddigi történelmi adatokon felül még a következő adatokat állítsák össze a canonica visitatio, historia domus, anyakönyvek (a lelkészek név- és időrendi jegyzékére nézve) s egyéb hiteles források alapján:

1. Ki és mikor építette a templomot? a lelkész lakot? ki dotálta egyiket, vagy a másikat, vagy mind a kettőt? Hány oltár van a templomban? és minő czimre, illetve kinek tiszteletére?

2. Hány harang van? Minő kép, felírás esetleg czimer van ezeken? Van-e valamely értékre, történelmi- vagy műbeesre nézve kiváló egyházi szerelvény? Becesebbeken minő kép vagy felírás s czimer van esetleg?

3. Ki volt az egyháznak kiváló jóltevője? Van-e valamely nevezetes egyén ott eltemetve? Minő nevezetesebb siremlék van a templomban, vagy a temetőben?

4. Kik voltak a lelkészek időrendben a kezdő év feljegyzésével? Hány kötetből, füzetből áll a lelkészi könyvtár? melynek jegyzéke olvashatóan leírva ezen egy alkalommal minden-ünnen beküldendő.

E történelmi schematizmusból a szokottnál többet nyomtatnak és a jelentkezők pénzért megszerezhetik.

Azonban örömrünk korai volt, az 1861. évi februári pápens meghozta a provizoriumot s vele egy újabb korszakát a passzio ellentállásnak. Jól emlékszem, milyen népszerűtlen volt az a Kapy nevű kir. biztos, a ki megsemmisítette Pest megye azon jegyzőkönyvét, mely az országgyűlési határozati-pártnak magatartását helyeselte.

Ez időben végezte ki magát gf Teleky is; halálá őriaszi szenzációt s rendkívül kínos benyomást okozott mindenfelé. Budán néhány 1849-iki honvéd titkos összejövetelt rendezett, sokan egy újabb forradalom kitörésétől tartottak, egy néhány fiatal ember proklamációt írt, melyben a lánchid védelmére hívta föl a lakosokat, mások arról beszéltek, hogy ha most sem sikerül az alkotmány kivívása, legjobblesz a tömeges kivándorlás Amerikába, a hol Oregon vidékén, mely a mappa szerint körülbelül a Magyarországhoz hasonló konfigurációval bírt, új magyar hazát kell alapítani! Szerencsére nem került a sor ily kétségbeesett expediensekre, a haza halhatatlan bölése békés eszközökkel vívta vissza Magyarországot önállóságát.

Megvallom, most is felejthetetlen előttem ezen korszak, mely alkotmányunk helyreállítását megelőzte s meg vagyok róla győződve, hogy történetünk évlapjaiban méltó helyet foglal az az 1849-iki szabadságharcunk mellett. A mit akkoron fegyverrel kezében nem tudott kivívni a nemzet, azt megnyerte most a törvényhez való szívós ragaszkodása által. De ki tudja, sikerült volna-e az utóbbi az előbbi nélkül.

Történelmi évfordulók.

Budavár bevétele. Tegnap volt negyvenhatodik esztendeje annak, hogy a magyar forradalmi honvédsereg Budavárát visszafoglalta az osztrákoktól. Ezt a napot, melyen akkor annyi honfi vérzett el, az idén is kegyelettel ülték meg a fővárosban. Így a krisztinavárosi plébánia-templomban gyászsztentisztelet, volt amelyet Rostaházy Kálmán plébános végzett. A templom hajójában díszes ravatal volt felállítva, melyet délszaki növények vettek körül, tetején honvédcsapóval, honvédkarddal, elején pedig két nemzeti zászlóval. A gyászsztentiszteleten jelen voltak: Degré Alajos, Mikár Zsigmond, továbbá Spur János, Magraber, Dubay György. Knapp Alajos 48-as honvédezek, valamint a menház lakói Alvinczy Albin őrnagy és Fischer hadnagy vezetése alatt. A mise végeztével a 48-as honvédek a sekrestyébe vonultak s itt Degré Alajos megható szavakban köszönte meg Rostaházy-nak a a misemondást, melyre ő szép szavakban válaszolt, kívánván, hogy a Budavár bevételénél küzdött hősök még soká megemlékezhesse elhunyt bajtársaikról. A honvédek délután megkoszorúzták az elesettek sírjait.

A keresztesháboru 800 éves jubileuma. Clermont-Ferrandban nagy fényvel ünnepelték meg az ottani őrség zsinaton, a keresztesháboru érdekében tartott prédikáció 800 éves jubileumát. Az ünnepélyen negyven püspök és a francziaországi máltai lovagoknak egy küldöttsége vett részt, kik fényes ornatásban vonultak a székesegyházba. Aházak fel vannak lobogozva és virágokkal feldíszítve. A székesegyháznál a kereszties hadak korából való zászlókat lobogtattak. Az ünnepi beszédet P. Montsabrre híres hitszónok tartotta, ki újabb kereszties hadjáratot hirdetett a hitelenség ellen.

A koronázás évfordulója. E koronázás évforduló napja, június 8-dika, az idén is iskolai ünnep lesz a fővárosban. E napon valamennyi tanintézetben szünetelnek az előadások s mindenütt iskolai ünnepélyt tartanak. Az ünnepélyek rendezésén, az önképző-körökön és az ifjuságon kívül, a tanárok is résztvesznek. Valószínű; hogy a vidék követni fogja a fővárost.

NAPTÁR.

— Május 23. —

Csütörtök. Róm. kath. Áldozó csütörtök. Prot. Áldozó csütörtök. Gör. kel. május 11. Áldozó csütörtök. Izr. Ijar 29.

Nap két 4 óra 3 p., nyug. 7 óra 18 p. Hold kelte 2 óra 51 p., nyug. 6 óra 11 p. Ujhold 24-én 1 óra 46 perczkor délután.

- Május 23.** A nagyváradi »Erzsébet bölcsőde egyesület« közgyűlése d. e. 11 órakor a Teleki-utcai intézetben.
- „ 23. Nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósági ülése d. e. 10 órakor saját helyiségeiben.
- „ 24. A nagyváradi községi iskolaszék ülése d. u. 4 órakor a városházán.
- „ 24. A kereskedelmi és iparkamara állandó bizottságának ülése d. u. 3 órakor saját helyiségeiben.
- „ 24. Az iparos tanoncz iskolai bizottság ülése.
- „ 25. Diák-majális a Félix-fürdőben.
- „ 25. Biharmegyei rendkívüli közgyűlése.
- „ 26. Biharmegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egylet közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeház kistermében.
- „ 26. Biharmegyei és nagyváradi nőegylet évi rendes közgyűlése.
- „ 27. Az orvos és gyógyszerész egylet rendkívüli ülése.
- „ 28. A Szent László-nyomda részvt. közgyűlése.
- Jun. 4.** Középiszkolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő hitelekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Áldozó Csütörtök.

A kereszténység egyik legnagyobb ünnepe. Krisztus mennybemenetelének emléknapja.

Az Olajfák hegyének legmagasabb pontján, honnét Krisztus 500 ember sze-

meláttára felemelkedett a mennyekbe, ott hagyta a körben lábainak nyomát; intésül, hogy nyomdokait kell követnünk.

E helyen Szt. Ilona császárné fényes templomot emelt, de a lábnyomok felett az épületet betetőzni, vagy azokat mozaikkal elfödni nem sikerült.

Ma e helyen egy kápolna és egy török mecset áll.

Magyar nevét ez ünnep, mely egyike a legrégebbeknek, onnét vette, hogy e napon végződik a husvétii áldozás és e napon tartják sok helyen a gyermekek első áldozását (Nálunk az Orsolya-szüzek zárdájában.)

Az ünnep alkalmából 9 órakor lesz a székesegyházban a nagy mise, mise közben prédikáció, melyet dr. Némethy Gyula, papnöveldei lelkiigazgató fog tartani.

* **Feszty Árpád Nagyváradon.** »A magyarok bejövetele« című körkép nagyevű mestere tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett és a vármegye derék alispánjának: Szunyogh Péternek szívesen látott vendége.

Feszty Árpád idejövételének különben hivatalos jellege van, amennyiben a vármegye által megrendelt milleniumi képre vonatkozó szerződést jött aláírni.

Ezenkívül összefügg nagyváradi tartózkodásával az is, hogy a nagyszerűnek remélhető festményhez, skiczeket és croques-kat akar beszerezni Nagyvárad környékén; különösen Bihar községet, melynek közelében volt Mén-Maróth vára, akarja színről-szinre látni.

Feszty tiszteletére tegnap az alispán szűkebb körü vacsorát, ma pedig nagy ebédet ad, melyre előkelőségeink közül sokan hivatalosak lesznek.

A jeles festőművész — úgy halljuk — csak hétfőn kezdi meg tanulmányutját, addig Nagyváradon időzik és megtekinti közben a szomszédos Püspök- és Félix fürdőket is.

* **Orosz főpap Rómában.** Említettük lapunkban, hogy rég idő óta most engedte meg a csár először, hogy egy kath. főpap Rómába menjen. Ez a főpap Popiel, varsói érsek. Most vesszük, hírét, hogy az érseket igen kitüntetően fogadták az örök városban. Tiszteletére a székesegyháznál meghatalmazott orosz miniszter, Iswolski ebédet adott, mely alkalommal a házigazda az új érsekre emelte poharát s azon reményének adott kifejezést, hogy gyakrabban fogja őt Rómában láthatni. E toast minden esetre nyílt kifejezése a szentszék és Oroszország közötti barátságos viszonyoknak.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága holnap délután 4 órakor ülést tart a városház tanácstermében.

* **Agyongázolt gyermek.** Vértfagyasztó jelenetnek voltak szemtanúi tegnap a Knapp téglagyára közelében lakók. Modura Demeter egy teherrel megrakott szekeret hajtott az utcán s nem vette észre, hogy a kis 3 éves Vána Sándor feléje iramodik. A szerencsétlen gyermek a kerek alá került és hasztalan hívtak azonnal orvost, mire az megérkezett, a fiúcska halva volt. A kis fiúnak nem voltak oda haza szülei és nagyobbik testvérének gondjaira volt bízva. Modura kétségbeesve önként jelentkezett a rendőrségnél, honnét ügyét áttették a törvényszékhez. A kis hullát a bonczházba szállították és ma lesz a törvényszéki bonczolás.

* **Bismarck és Jász-Kara-Jenő jegyzője.** Geszner Károly, Jász-Kara-Jenő jegyzője, mult hónapban Bismarck születése napja alkal-

▶ Folytatás a mellékleten. ▶

mával gratulált a vaskanczellárnak. Mult héten a jegyző egy csomagot kapott, melynek szállító levelén nem kisebb ember szerepelt, mint Bismarck herceg. A csomagban 500 szivar volt, azzal a kéréssel, hogy Jász-Kara-Jenő jegyzője Bismarck egészségére szívjá fel őket; egyszersmind köszönet is a szíves megemlékezésért.

* **Szélhámosság kiesiben.** V. J. nem utazik nagy dolgokban. Megelégszik a kis eredményekkel. is. Valamikor jómódu pece-szöllősi polgár volt, ma szélhámós, aki Falusi bírónak adja ki magát és előlegeket vesz fel a vásárra járó publikumtól a teljesítendő fuvar foglalója címén. Ezelőtt még fureszabhat is tett, mint a fáma beszéli. Weiszlovitsot ugratta be. Elmondta neki nagy szomorúsággal, hogy meghalt P.-Szöllősen a felesége; menjen ki és rendezze a temetést. A pontos Weiszlovits kiküldte természetesen a szükségeseket, a gyászkoosít és majd kövé vált meglepetésében a temetést rendező kiküldött, mikor V. J.-né fogadta őket a kapuban és még riadásul jól le is hordta őket. Igaz-e a história, nem tudjuk, de tény, hogy V. J.-ről beszélik.

* **Rablótámadás.** Csak tegnap tettünk említést egy rablótámadásról, melyet nyílt utcán egy czukrász-segéd ellen követett el ismeretlen tettes, ma megint hasonló dolgot kell rendőrségünk figyelmébe ajánlani. Ezuttal egy uri nőt ejtett rettegésbe egy vörös bajuszu gazember, aki a hidegser-utcán utját állotta a dr. Hoványi Gyula jogtanár kedves nejének és pénzt követelt tőle. Szerencsére a járókelők megriaszították a merész utonállót és dr. Hoványiné az ijedségtől eltekintve, minden nagyobb baj nélkül folytathatta utját lakására. Ugyanez a veres bajuszu rabló a Barátok-utcáján a cselédet is megtámadta, de ekkor is megriaszították. Mint beszélik, hasonló rettegésbe ejtett még több uri embert is. Mindenesetre erélyes nyomozásra van szükség, mert az még sem járja, hogy Nagyváradon az ember ne érezhesse magát nagyobb biztonságban, mint a Bakonyban.

* **A Szt.-József intézeti alapítványi helyekre való folyamodás határideje.** A nagyváradi Szent-József-intézet alapítványi helyeire a pályázati határidőt a bíbornok-püspök folyó évi július 15-ig tűzte ki, mely napig bezárólag keresztlevéllel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhímlőtöltsi, illetőleg újraoltási bizonyítvánnyal, valamint a képesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok az egyházmegyei hivatalhoz küldendők.

* **A városi számonkérőszék.** Dr. Beóthy László főispán tegnap a rendőrséget vizsgálta egész napon át. Itt is a legnagyobb rendet tapasztalta és e felett megelégedésének kifejezést is adott.

* **Egy siketnéma szerelme.** Megható tragédia történt Pécs városában. Egy szerencsétlen siketnéma fiatal ember beleszeretett egy előkelő, szép pécsi leányba s boldogtalan szerelmében agyonlőtte magát. A fiatal embert Neu Jenőnek hívták. Ezelőtt két hónappal ment Pécsre és Schönwald Imre ékszerüzletében nyert alkalmazást, ahol szorgalmáért, ügyességéért és süketnémánál esodálatos műveltségéért igen megkedvelte főnöke. Mikor azonban szerelmes lett s érezte, tudta, hogy reménytelenül szeret, mindennek vége lett. Fegyvert fogott maga ellen s három golyót röpített az agyába. Az asztalán a következő sorokat írta egy papírfoszlányra:

— Minek állok némán a világon? Halálot tudassák Szegeden lakó atyámmal, Neu Józseffel.

* **Utcza kiborkolás iránti kérvény.** Moskovits Adolf és fiai czég tegnap kérvényt adott be a tanácshoz, melyben a vámház és major-utcák kiborkolását kéri s egyszersmind a maga részéről hozzájárulásként 400 koronát ajánl fel. Kérelmét a czég azzal indokolja, hogy a peczpart rendezésével a nevezett utcákon új forgalmi vonal nyílt meg, mivel azok, kik járműveikkel eddig a nagy piac fe-

lőli utat választották, most a sokkal rövidebb vámház-utcán keresztül igyekezzenek a szőlősi országúthoz.

* **Megvasalt cigányok.** Tegnap délután 4 óra körül nagy feltűnést okozott a vasutnál 4 összebilincsel vén moré két szuronyos zsan-dár vezetése alatt, akik ugyanis a mult napokban éles töltésű fegyverekkel garázdálkodván, valóságos szenzációzt keltő támadásokat vittek véghez Száldobágyon és környékén. — Ugyanott el is fogták és Nagyváradon keresztül a 4 órai személyvonattal Élesdre szállították őket, ahol a napokban szintén betöréseket követtek el.

* **Ulászló élő hagyatéka.** Tegnap reggel a nagyváradi Sz.-László-téren egy kopottas öltözöt ember hadonászott kinyitott bicskájával a járó-kelők között és olyan dolgokat hadart össze-vissza, hogy a rendőrök megkötözve be-kisérték.

A szerencsétlen eszmadia legény mikor a rendőrbiztos azt kérdezte tőle, hogy hívják, összetette a két kezét, felnézett a plafonra és hadart imígyen:

— Én evangélikus hitű református, igaz hittel áldozattal foglalkozom, eszmadia vagyok, Beregmegye Barabásra illetékes. Más nyelvmagyarázat szerint Hortobágyi pusztán születtem. gróf Szapáry nevedésem bérálva vagyok Ulászló hagyatékának.

A biztos tisztában volt a helyzettel és a kórházba szállította Ulászló beteg hagyatékát akit különben Csatári Bálintnak hívtak, míg meg volt az esze.

* **Suppé Ferencz meghalt.** Egy bécsi távirat jelenti, hogy Suppé Ferencz, a néhány év előtt még nagyon termékeny zeneszerző, a ki kivált az operette-irodalom terén tünt ki zseniáltságával, meghalt. Ki ne emlékezne az annak idején annyiszor hallott és közkedveltségnek örvendő Fátinitza kedves zenéjére, vagy Boeccaccio fényes diadalutjára, mely még ma is meg tudja teremteni a maga lelkes közönségét? Suppé az utolsó időben folyton tartó betegeskedése következtében teljesen felhagyott a zeneszerzéssel. Kortársaitól abban különbözött, hogy nagyobb tisztelettel viseltetett az operette-zene iránt mint ők s átallotta azt zenei közhelyekből és tisztán csak kintornásoknak tetsző értéktelen tánczaktusokból összeállítani. Suppé 1820. április 18-án született Spalatóban s mint már meglett ember fogott a zeneszerzéshez. Jó ideig a bécsi lipótvárosi színház karmestere volt.

* **Térzene a Schlauch-parkban.** A házi ezrednek tegnapi hangversenyét a borus, esővel fenyegető idő dacára, nagyszámu közönség élvezte. Nem akarunk a mindannyiszor megérdemelt dícséretet ismételtsébe boesátkozni, az alább közölt program és a zenekar ismert pualifikációja eléggé bizonyítja, hogy a tegnapi térzene is egyike volt a magasabb művelvezeteknek. A lejátszott műsor következő volt:

1. Lipót főherceg induló — Wetaschek.
2. Nyitány »Rienzi, az utolsó tribun« operához — R. Wágner.
3. Sarolta-keringő — Millöcker.
4. Duet a »Traviata« cz. operából. — Verdi.
5. »Éjjeli fecske« Polka — Ziehrer.
6. »Rövid zenei jegyzetek« — egyveleg — Králtól.

* **Kitüntetés.** A király Falic Lukács, a belgrádi osztrák-magyar róm. kath. colonia plébánosának a lelképásztorkodás terén szerzett érdemei elismeréséül a Ferencz-József lovag keresztjét adományozta.

* **A vadak egymásra kenik a bünt.** Vadházasságuknak gyümölcse: egy kis poronty lett. Sz. Anna tegnap a nagyváradi rendőrségnél vádolta B. Józsefet, hogy a kis gyermeket a Körösbe akarja dobni. A vádlott megfordította a tételt és esküdött mennyre, földre, hogy hazudik az asszony, mert ő akarta azt a bünt elkövetni, de ő megakadályozta abban. Kollmann biztos szélnek eresztette őket, szokott erélylyel meghagyván nekik, hogy ha annak a kis jószágnak legkisebb baja lesz, mind-

kettő akasztófára kerül. Az ítélethirdetés után mind a két vad mutatni akarván szeretetét, majd agyon esóskolták a szegény ártatlanságot.

* **Pályázat a papnövendékek közé való felvételre.** A váradi egyházmegye papnövendékei közé felvétetni óhajtó keresztlevéllel s utolsó iskolai évről szóló bizonyítvánnyal ellátott és legalább is a gymnasium VI. osztályát végzett ifjak fölvételi vizsgálatának napjaul folyó évi július hó 2-ik napját tűzte ki az egyházmegyei hatóság; a pályázóknak személyesen kell megjelenniök, okmányaikat azonban már a megelőző napon lehetőleg délelőtt az egyházmegyei hivatalban nyujtsák be.

* **Kifosztott adóhivatali tisztviselők.** A letenyei adóhivatal tisztviselői kara kirándulást tett a szabadba. A társaság bolyongás közben egy járatlan utra tévedt, a mely a letenyei uradalom tulajdonában van. Mikor a társaság jó darabig haladt az uton, egész karaván kanász és esordás rontott rá, kik a társaság tagjait torkon ragadták s addig bántalmazták őket, míg a náluk levő összes ékszereket át nem adták. A társaság nem volt felfegyverezve, a támadó karaván pedig hatalmas botokat vitt magával. A megtámadott hivatalnokok egyideig védekeztek, végre azonban kénytelenek voltak az erőszaknak engedni s ékszereiket átadni. Teljesen kifosztva távoztak el a helyszínről, esupán a ruhájukat vihették magukkal.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Dankó Sándorné, sz. Bélteky Juliánna, ugy a maga, mint gyermekei: Károly, Gyula, neje Mile Juliánna; Géza, neje Hollerovszky Ilona s gyermekök: Sándor; László, neje Tóth Róza, gyermekök: Gyula; Szabó Károly esperes-lelkész s neje Tébí Juliánna, mint vő s gyermekei: Géza és Bertalan; Dankó Lajos, Dankó Imre, Dankó Juliánna és Dankó Zsuzsánna, mint testvérek, családjokkal fájdalommal telt szívvel jelentik a forrón szeretett férjnek, jó apának, nagyapának, apósnak, testvérnek és rokonnak néhai Dankó Sándor a nagyváradi ev. ref. egyház organistájának élte 76-ik boldog házassága 52-ik, buzgó hivataloskodásának 54-ik évében, folyó hó 22-én reggeli 4 órakor, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi részei f. hó 23-án d. u. 4 órakor a nagyváradi-olasz ev. ref. templomban tartandó rövid ima után az újvárosi sírkertben helyeztetnek örök nyugalomra. Mely végtisztességtételre a megboldogult rokonait, barátait, ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Nagyvárad, 1895, május 22-én. Aldás és béke poraira!

* **Usatorna és csutora.** Lapunk tegnapi (és mai) tárczájának szerzője megengedi, hogy a fenn emlitett két szó ugyanegy betűvel kezdődik, sőt mind a kettőben más betűk is megisméllődnek, de már az ellen tiltakozik, hogy a két szó alatt értetni szokott dolgok is ugyanazonosak lehetnének. Tehat az illetők azt a bizonyos bort aligha töltötték oktanul a csatornába, hanem inkább okosan a csutorába. Különbö az előadott történeti eseményeknek illeten meghamisításáért legyen hát felelős — a korrektor!

* **Egy macska után a halálba.** Borsodmegyében, Aroktó községében Kovács Józsefné, jómódu gazdaember felesége azt tapasztalta, hogy a macskája pusztítja a baromlit. A csirke hnsra éhes macskát Kovácsné erre halálraítelte s az ítéletet maga akarta végre hajtani: kivitte a cziczát a Tisza partjára és beledobta a folyóba. E pillanatban az asszony alatt leszakadt az omlós partszél és ő belesett a hullámokba. Kis leánya, a ki kikísérte az exekuczióhoz, látva anyja veszedelmét, megragadta annak a vízből feléje nyujtott kezét, vesztére, mert a fuldokló asszony őt is magával ragadta a hullámsírba. A macska, a mely így két ember halálának lett az okozója, minden baj nélkül kiuszott a partra.

* **Vasuti sorsa.** Tegnapelőtt megint szerencsétlenség történt a nagyváradi pályaudvaron. Maczán János napszámos kézi tolatás alkalmával testének felső részén olyan sérüléseket szenvedett, hogy az irgalmasok kórházába került. A rendőrség, hova az esetről Hartmann

állomásfőnök azonnal jelentést tett, elrendelte a vizsgálatot arra nézve: nem forog-e fenn vétkes mulasztás vagy gondatlanság.

* **A kislutri megszüntetése.** Röviddel ezelőtt Plener dr. osztrák pénzügyminisztertől hallottunk nyilatkozatot arra nézve, hogy a kis lutri megszüntetését Ausztriában igen komolyan tervezik s erre való tekintettel a kislutri huzások számát máris redukálják. — Minálunk Wekerle Sándor volt pénzügyminiszter az osztálysorsjáték által kívánta helyettesíteni a lottót s erre nézve utódja már régen — meg is tette a kezdő intézkedéseket, egy előzőleg megtartandó kiállítás osztálysorsjáték előkészítését. Mint most biztos forrásból értesülünk, a pénzügyminiszter ezenkívül más fontos lépés megtételére határozta el magát s mindenekelőtt a sorshuzásokat fogja fokozatosan redukálni. A kislutri hirtelen megszüntetése ugyanis nem apasztaná a játékszenvedélyt, hanem azt csak más tere terelné. Ennek meggátlása végett kellett a fokozatos rendezést választani s ez évben az eddigi lutrihuzások számát már tíz százalékkal csökkenteni fogják.

* **Egy jeles bizonyítványu érettségiző papnövendék** a nyári szünidőre Nagyváradon corepeticziót keres. Melegen ajánljuk a szülők figyelmébe. —

* **Olesó és divatos** férfi ruhákat ez idényen csakis Neuman Adolf ruha raktárában. (Bémer-tér, Poyvár-ház) szerezhető be.

* **Figyelmeztetés!** Nem szédélgés! Miután a tavaszi idény nem a legszebb időjárással folyt le, tulhalmozott raktáromat oly bámulatos olesó árban árusítom, mely árakkal a continensen nem versenyelhet senki. Csak rövid ideig, mert felesleges áruimat gyárosaim vissza veszik, tehát a t. hölgyközönség leghelyesebben teszi, ha raktáromat megtekintí. Neuman I. Mihály női divat áruháza. (Lévay-palota, Corsó.)

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 3-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11.17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fűrdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fűrdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Nagyvárad szőlőbirtokosok szemleutja.

(M.) Dobokai borászati kormánybiztos meghívására hat nagyvárad szőlőbirtokosból álló társaság tapasztalat szerzés végett a Hegyalja, különösen pedig a tarczali vinczellériskola telepének megtekintésére ment.

Tarczalon az igazgató távollétében az ott lévő vinczellériskola egyik tanára fogadta a társaságot, s az ő és a királyi uradalom tisztartójának kocsiján a telepre hajtottak, hol az igazgatóság szívesen látott vendégei voltak.

Itt először a maga nemében igazán páratlan berendezés, nagy tisztasággal, utánozhatlan renddel és szakértelemmel kezelt gyümölcsészetet tekintették meg.

Ez egyike az ország legnevezetesebb mintagyümölcs telepeinek hol a legkitűnőbb faj alma és körte fákat állítják elő különféle alakokban (czimerek, koronák.)

De mivel a kirándulók leginkább a szőlőszet iránt érdeklődtek, itt nem időztek sokáig, hanem a szénkénnel fentartott régi szőlő megtekintésére indultak; e szőlőnek azonban az igazgatóság dicséretre méltó törekvése dacára sem nagy jövőt jósolnak.

Innén az új telepre mentek. Itt épen úgy — mint a nagyvárad telepen ezelőtt a direkt termő fajokra fektették a fősúlyt, de mivel belátták, hogy ez a czélnak meg nem felel, ezeket kidobták és a talajt most ripáriának készítették elő, ezt a nagyvárad telepen két éve belátták s ma már erős ripáriák tenyésznek a hajdani direkt termők helyén.

Ezután megtekintették a helyben végzendő fás oltást mit épen folyamatban találtak. Ez oltást megpróbálták nálunk is azzal az eltérés-sel, hogy itt amint beoltják, mindjárt le is huzák gyökereztetésre, a mi mindenesetre sokkal előnyösebb, mert ebből mindjárt gyökeres oltványt kapunk őszszel, (az előbbi ellenben csak síma fás oltás marad.) s ugyanez a ripária tőke megint vesztől nevel, a mely jövőre ismét használható az oltás czéljaira. Ellenben a tarczali módszer szerint az oltás csak minden második évben végezhető. Ezt a rendszert tehát a kirándulók nem találhatták a várad modszernél előnyösebbnek.

A telep többi része jelenleg ripária portallissal van beültetve, úgy, hogy egy év múlva már ott is nagy eredmény lesz elérhető, bizva a jelenlegi igazgató tapasztalataiban és szakértelemében, ki úgy látszik minden igyekezetét e telepre fordítja s buzgón fáradozik a szőlőtermelés jövője érdekében.

Csodáljuk azonban, hogy a hegyaljai szőlőbirtokosság saját érdekében nem törekszik a szőlők gyors beültetésére, holott a jelenleg parlagon heverő szőlőket a tarczali telep képes lenne ellátni gyönyörű oltványokkal.

Az állam hiába tesz minden áldozatot, hiába tartja fenn nagy költséggel a telepet, a szőlőbirtokosság nem fogja fel saját érdekét, közönyösek maradnak a szőlők rekonstruálása iránt és még csak nem is látogatják e telepet.

Remélhető azonban, hogy a mostani igazgató fáradozása, s őt e nagy munkában támogató tanári kar buzgalma folytán, talán megszűnik e közönyösség, legalább erre mutat az, hogy a vidéken már több helyen kezdik az ültetést s lendületet vesz a szőlőművelés és ez esetben a Hegyalja pár év leforgása alatt ismét bőven árasztaná jótéteményeit az érdekeltekre és hazánkra.

E telep megtekintése után kirándulónk átmertek a korona jószágokhoz tartozó szőlőbe s az uradalmi tisztartó vezetése alatt megtekintették a rendkívüli nagy kiterjedésű, déli fekvésű, lankás és könnyen művelhető talaju szőlőt, melynek egy része még régi és szénkénnel van fentartva; a másik nagyobb része pedig ripáriával és oltványokkal van beültetve, de a ripariát még csak vesszőnek használják.

Az oltás itt is épen folyamatban volt a Nagyváradon általános ismert Richter-féle módszerint s az uradalom tisztartója mindent elkövet, hogy ez európai híresség s hajdan Rákóczy tulajdonát képező s ma a korona javaihoz tartozó szőlő ismét helyreállíttassék.

Itt megtekintettek még egy óriási nagyságu s állítólag ötszáz éves borsajtót, — mely a régi rendszernek megfelelően, rendkívül vastag és széles fából van alkotva.

Ezután a tarczali igazgatósághoz mentek, hogy az estét itt töltsék el, s az igazgatóság valódi magyaros vendégszeretettel fogadta őket.

Másnap Tájára mentek, hol megtekintették a Bernát, Kovács és több magán szőlőbirtokosok ültetvényeit, de délben az eső — legnagyobb sajnálatukra — meggátolta őket Szabó ottani birtokos nagy kiterjedésű szőlőjének megtekintésében; ezen szőlőnek legnagyobb része új ültetés, más része pedig szénkénnel van fentartva; a sárospataki új állami telep megtekintésében is akadályozva lévén, bucsut vettek a gyönyörű fekvésű hegyaljától, azon reményben, hogy az igazgató és tanári kar fáradsága nem fog kárba veszni, s a hegyaljai szőlőbirtokosság saját érdekének teljes öntudatára fog ebredni.

Kirándulónk magokkal hozták azon tapasztalatot, hogy a szőlő rekonstruálása terén, mi nagyváradiak is a legjobban uton haladunk és hogy a más vidékekhez arányosítva, mi sem maradtunk hátra, sőt ma nagyon sok tekintetben mindegyiknél jóval előbbre vagyunk.

Nagyvárad keresk. és iparkamara,

Meghívó.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara állandó bizottsága a folyó 1895. évi május hó 24-én d. u. 3 órakor saját helyiségében (Kossuth Lajos utca »Kereskedők palotája«) ülést tart, melyre a bizottság tagjait ezeunel van szerencsém meghívni.

Nagyvárad, 1895. május 18-án.

Janky József, s. k.,
elnök.

Az ülés tárgyai:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr 1335. eln. sz. leirata a »Magyar Ujság« és a »Magyar estilap« ajánlása tárgyában.
2. A helybeli pénzügyigazgatóság 1920/III, 1895. sz. átirata egy kereskedelmi könyv minősítése iránt.
3. A »Magyar Kereskedők lapja« szerkesztőségének megkeresése évkönyveire vonatkozólag.
4. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr 15211/95. sz. leirata egy iparos ifjunak adandó 300 flos utazási ösztöndíj tárgyában.
5. A »Biharmegyei és nagyvárad régészeti és történelmi egylet« megkeresése taggyűjtés czéljából küldött »Máriási« iv-vel.
6. A meghívók szétküldése után esetleg napirendre tűzött ügyek.

TANÜGY.

Meghívás.

A nagyvárad községi iskolaszék tagjait a f. évi május hó 24-ik (péntek) napján d. u. 4 órakor a városház tanácstermében tartandó iskolaszéki ülésre tisztelettel meghívom.

Nagyvárad, 1895. május hó 22-én.

Dr. Sipos Árpád,
isk. elnök.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: d. u. *Rokkant huszár*. Népszínmű.
Csütörtökön: este *A pálinka*. Színmű.
Pénteken: *A lovódi árva*. Szomorú j. Szombaton: *Uff király*. Operette.
Vasárnap: d. u. *Egy bolond gondolat*. Vigjáték.
Vasárnap: este. *A tót leány*. Népszínmű.

Ripp-Ripp.

— Május 22. —

Sugár Aranka betegsége miatt a Szultán helyett Ripp-Ripp operette került ma színpadra a nagyvárad fabódében, kis számú közönség jelenlétében.

Ezen kellemes zenéjű operette előadásáról vajmi kevés a mondani valónk. Réthy Laura, Bartsch Aranka, Hunyady József, Rónaszék Gusztáv, Fóris Pista, Solyom Lajos, mint minden alkalommal, ezuttal is tetszést arattak.

A zenekar egy-két kisebb jelentőségű hibát leszámítva, jól töltötte be feladatát a mi csak Barna karnagnak válik a büszkeségére.

*
Ez est sikerét nagyban emelte Feszty Árpád, hazánk e nagynévű festőjének megjelenése, ki Szunyogh Péter alispán és dr. Markus László ügyvéd társaságában jelent meg a színpadon.

Nagy élvezettel hallgatta az előadást, melynek bevégezte után dicsérettel nyilatkozott a színészeink tehetségéről.

Ma valószínűleg ismét el fog menni a színházba, hogy a Budapesten is sokszor emlegetett Gáll Gyula tehetségéről személyesen meggyőződést szerezhesen magának, mivel tudja, hogy Gállnak a »Pálinka« egyik legjobb szerepei közé tartozik.

A mai előadás. A szinkörben ma két előadás lesz; este a tavalyi évadban nagy sikerrel felelevenítették a »Pálinka« kerülszínre »Coulrele« szerepében Gál Gyulával. Kivülről jelenlegi szerepekben Angyal, Rónaszékiné, Tékenyeb, Főriss, Benedek, Déri és Balassa vesznek részt az előadásban.

Délután »Rokkant huszár« jóízű népszínművet adják a két főszerepben Sz. Barts Arankával és Hunyadyval.

Pénteken a »Lowoodi árva«, Birch-pfeifer kedvelt romantikus drámája kerülszínre melyben Eyre Jane Tóvölgyi Margitnak egyik legjobb szerepe. Lord Rochestert pedig Gál Gyula fogja játszani. A nagyhirű színmű, mely megindító meséjével kedvenc darabja volt a megindító meséjével kedvenc darabja volt a régi repertoíroknak, maig megtartotta vonzóerejét és bizonyára most is nagy közönség érdeklődését kelti fel.

Vendégszereplések a szinkörben. Még alig hogy megnyitották a bódét a színészeknek, a színtügyi bizottság máris a vendégekről gondoskodik. Először, valószínűleg még e hóban, Strakosch Febea, a híres olasz énekesnő lép fel. Tárgyalások folynak már Blaha Lujzával, Kürty Klárával, Jászay Marival, K. Hegyessy Marival és Márkus Emiliával is, akik azonban majd csak a szezon dereka felé kezdik meg vendéglátókat. Tervebe van még véve ezkívül Ujházy Ede Náday Ferencz, Vizváry Gyula, Somló Sándor és Fenyevesy Emil vendégszereplése.

Majális.

A reáliskola majálissa.

Borura derü... s a tegnapielőtti esők verőfényes nap következett.

Tegnapelőtti fellegesen kezdett az ég s elborult a reáliskolai ifjúság szíve is és a majálison résztvevő szándékozó hölgyek is hulatnak egy-két könnyet, amidőn estelele az ég könnyűje sűrű cseppekben szállt alá. »Esző lesz s nem vehetem fel a kék batiszt ruhámat s a mama talán ki sem visz. Oh az a kegyetlen mama!« sóhajtozának a fiatal hölgyek és sóhajtozást meghallotta az eső istennője s elébb az egyik, aztán a másik szemét is behunytta.

Reggelre kisütött a nap s az uralmat a bohóság istene vette át s vig kedélyek rukkoltak ki fél 6 órakor a diákok arra a helyre, mely már hetek óta sóhajtozásuk okát képezte.

Muriztak a »fiatal emberek« s szent Korifeus! Még Bachusnak is hódoltak s büszkén fújták a bodor cigaretté füstöt; gondolva, hogy ezáltal törnek egy kis borsót a tanár urak orra alá.

Egyébként minden pompásan sikerült; daloltak versenyt a zengő csalóganynyal, s táncoltak kivirágos kiviradtig.

Jelenvoltak a következő leányok:

Böszörményi Matild, Szeghalmy nővérek, Glosz Laura, Kappel Ilonka, Sényi nővérek, Gyöngyösi Etelka, Soltész nővérek, Hödl nővérek, Müllek Giza, Sélei Emma, Munk Juliska, Davay Szeréna, Weisz Adél, Hegyessy nővérek, Lőrincz Piroška, Lövy Zseni (Mezősas) Schvarcz Jánka, Györfi Lina, Welsa nővérek, Bach Margit és Giza, Kertyüs Ilonka, Petrus Erzsike, Szemdnér Laura, Chórus Irén.

REGENY-CSARNOK.

S z ö k t e t é s .

(Eredeti elbeszélés.)

Irta: **Senki.**

(Folytatás.)

— Otthon maradt; látogatást akartam tenni én és Jolánt, a ki még nem látta a Kárpátokat, elhoztam magammal felelt francziául Tibor a hugának.

— Mi holnap a Csorba tóhoz kirándulunk nagy társasággal — férjem már el is utazott oda, reményem maga Tibor itt kipihen az ut fáradalmait.

Tibor mosolyogva felelte: »A mint tetszik, úgy leszen.«

Ugy is volt; Tibor Jolussal együtt beba-

rangolta a tarpataki vizesést, az öt tó vidékét a »Lengyel nyeret.« Mindent be akart mutatni a »kedves kicsi hugának,« s mint Jolust bemutatni szokta, ha ismerőseivel összejött. Hogy ki volt a kicsi huga, azt csak Timea és a férje tudta.

III.

Heted napra Jolán kijelentette, hogy a kalandból elég volt, most már haza indul. Tibor nevetni kezdett, hogy hiszen ez most már fölösleges, maradjanak az idény végéig.

— Én nem maradok — nekem kedvesebb a szeghi tanya, mint ez a vad ország idefent — jelentette ki nevetve Jolus.

Tibor elővette a rábeszélési tehetségét — de ennek nem volt most hatása. Könyörgésre fogta a dolgot, de a kicsi huga nem tágitott, Tibor elképedt ezen az egész dolgon épen úgy, mint mikor arra a merészségre vetemedett, hogy megcsókolja Jolánt először életében.

Ott történt Miskolcon tul az éj csöndjében a Hernád völgyén, mikor a külön szakaszban csak kettesként ültek egymás mellett.

— Lovag ön? Kiugrom a vonatról, gróf, ha hozzám ér az ajkaival — felelt akkor a kicsi hug, ha csak ezért szöktetett el, azt oda haza a tanyán is merészeltette volna...

Tibor nem tudott hová lenni ámulatában akkor is — most is. A jelenetnek az volt a vége, hogy Tibor szomoruan hagyta el a lakását. És másnap Jolán kora hajnalban kifizette az egy heti ott tartózkodás árát és odahajtott a poprádi állomásra egyedül.

Közvetlenül a 2-ik csöngetés előtt bukkant elő Tibor gróf karsu alakja a perronon, a hol Jolán barátságosan kezet nyújtva neki jó reggel kívánt. Azután halkán hozzá tette:

— Bocsásson meg, lássa én nem hittem, hogy ide jő; nem tételeztem föl annyi lovagiaságot, hogy vissza is kísér.

Tibor elhallgatta a szemrehányást és gúnyosan jegyezte meg, hogy abból az első lovagiatlanságból ott a Hernád völgyén ne következtesse a belsejére, mert az akkor más volt. Azután elegáns mozdulattal karon fogva a kis hugát, beléptek a piros bársony ülésű Tourista kupéba és Kassán már egészen megbékülten reggeliztek a szökevények.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Szünet után következnek az interpellációk.

Vajay István a mezei munkások helyzete tárgyában, hosszabb indokolás kíséretében intéz interpellációt a földművelésügyi-, kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterekhez.

Ugron Gábor a külügyminiszter kinevezése körül fölmerült szabálytalanságok tárgyában interpellálta a miniszterelnököt.

Asbóth János a kiegyezés tárgyában interpellálta a miniszterelnököt.

Végül **Bessenyei Ferencz** interpellálta a földművelésügyi minisztert a temes-béga völgyi vízszabályozási társulat érdekeltiségeinek védelme tárgyában.

Ülés vége 2 órakor.

A delegáció elnöke.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

A kormánypart megállapodása szerint a delegáció elnöke Andrássy Aladár gróf lesz; alelnöke pedig Széll Kálmán.

Uj konverzió.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

A pénzügyminiszter a 4 és fél százalékos regále kötvényeknek konvertálását tervezi 3 és fél százalékra. A Rotschild csoport a busás nyereség kedvéért hajlandó ezt a kis műveletet is elvállalni, valamint annak idején a kibocsátást is keresztülvitte. A konverziót a pénztári készletek pótlására szükséges kölcsönrel kapcsolatosan akarják keresztülvinni.

Beóthy Ödön hamvai.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

Beóthy Akos orsz. képviselő, Beóthy Ödönnek fia, Biharvármegye ama mozgalomával szemben, mely atyja hamvainak haza hozatalát czélozza: kijelentette, hogy boldogult atyja végakarata ellenére volna hamvainak háborgatása. Megrója Biharvármegye tapintatlan eljárását, melylyel atyja arczképének leleplezésére sem őt sem anyját meg nem hívta. Most is, ha megkérdezné őt a vármegye atyja hamvainak hazaszállítása ügyében, egész határozottsággal megtagadná ahhoz az engedélyt.

Gr. Tolsztoy betegsége.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

Moszkvából érkezett jelentés szerint Tolsztoy Leó gr. birtokán súlyosan megbetegedett.

Körösi kerülete.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónk táv.) A Körösi Sándor elhalálzásával megürült debreczeni II. kerületi mandátumát Vörös László államtitkárnak akarja a kormánypart odaadni. Ellenjéltje dr. Bakonyi Sámuel.

Szász-Sebes lángokban.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

Alig van nap, hogy a táviró városok és falvak tűz által való pusztulását ne jeleznék. Ma d. e. Szász-Sebes gyuladt ki óriási szélvészben. Nagy-Szebenbe sürgönyöztek segítségért. A város szász és oláh lakossága rémülten menekül.

A kóbányai sertésvész.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.)

Kóbányán a sertésvész, melyet az illetékes körök, sőt maga a minisztérium is titkolt, oly mérveket öltött, hogy ma reggelig 2003 darab sertés hullott el. Tóth László és Toderescu telepén legjobban dühöng a vész.

Különfélék.

Stanley és Daudet Alfonz. Stanley és Daudet Londonban egy banketten találkoztak, melyen kívülök nejeik, irók és művészek vettek még részt. Mindkettő iránt természetesen csupa fül és csupa interview volt az egész társaság és minden szavukat megjegyezték. — Daudet elsőbben az angol népről nyilatkozott, mely nem éppen nyerte meg tetszését, aztán a ködös Británia tereivel összehasonlította Párist, a Champs Elyséest, a Louvret, az előbbi hátrányára. A kávénál elragadtatással nyilatkozott Stanley utazásáról és műveiről, melyeket páratlanok tart. Stanley, aki alig ért francziául, csendesben mosolyogva hallgatta a gallus exaltációját, aztán válaszában töredezett franczia nyelven kifejtette, hogy sose jó előre a medve bőrére inni. Mikor Napoleon azt mondta: »enyém Oroszország«, éppen nem lett az övé, mikor III. Napoleon azt mondta, hogy Berlin hatalmában van, szinte elvetette a súlykot. A beszéd csakhamar politikára fordult és ezen a téren kalandoztak el a nagy emberek. A londoni kirándulással különben egy érdekes epizód függ össze. Daudet, aki már azt is entuziazmusnak jellemezte, ha valaki azt mondja: »Egy szép könyv« a magyar zenéről és a csárdásról is megemlékezett. »Két dolog van, melyet mód nélkül imádozok: a tenger és a cigányzene. Nyolcz évig eltöltötték az orvosok, hogy tengerre menjek. És most, hogy a csatornán átkeltek és oda vagyok az örömtől, hogy élvezhetem a sós levegőt és a

végtelen eget, egyszerre zenét hallok és istem! czigányzenét! A Rákóczy-induló volt... Alom volt és a Rákóczy-induló hangjai mellett tettem meg utamat Franciaországból Angliába!

Az a bizonyos száka. A szajnai départment prefektusa az alárendeltjeihez körlevelet intézett, melyben felszólította őket, hogy jobban ügyeljenek a helyesírásra, a pontozatokra és ékezetekre. Kijelenti a prefektus, hogy feyelmi vizsgálatot indít majd azok ellen, akik az ortografia ellen vétnek. A leiratot ki is függesztették és képzelhető a hivatalnokok öröme, midőn észrevették, hogy a leirat az »orthographe« szó első »h«-ja hiányzott.

Ez is ok.

Plebános: Hát maga mért nem jár a templomba Márton gazda?

Márton: Biz én sem megyek! Elég volt ott egy szerencsétlenségbe esnem!

Plebános: Miféle szerencsétlenségbe?

Márton: Ott esküdtem össze a feleségemmel.

Meteorhullás Liptóme gyében. Nagy-Borove községben a minap az égboltozaton hirtelen két kis felhő képződött, melyekből egyszerre megszire hallható hatalmas dördülés hallatszott. Nehány Pillanat mulva ismét egymásután következő 4—5 kisebb durranás következett, mire a felhő hosszú foszlányai leereszkedtek, melyekből hirtelen egy hat kilogram súlyu meteor esett a földre és befuródott a talajba. A megremült nép a plebánoshoz futott, a ki azután megnyugtatta hieit és néhány emberrel kiásatta a meteor követ melyet most lakásán őriz.

Egy államfő leánya — ujságíró. A francia köztársaság elnökének, Faure-nak leánya, Faure Luczia ujságíró lett. A fiatal hölgy, a ki különösen a művészetekért lelkesedik, a Journal de Havre-ba műbírálókat ír és a közönség nagy figyelemmel olvasta az idei párisi szalonról irt recenzióit, amelyek alá írói álnevét: St. Luc. írta a kisasszony.

Közgazdaság.

A kőbányai sertésvásár elzárása.

Azok a széleskörű eljárásai és fertőtlenítési intézkedések, a melyeket a földművelésügyi miniszter a kőbányai sertésszállásokban s sertések között kiütött ragadós betegség korlátozására fogantatott, nem jártak a kellő eredménnyel. A járvány, minden erőfeszítés dacára, terjedt és kizárólag a magyar fajú sertéseket pusztítja. E szomorú jelentésnek tudható be, hogy a hizlalt sertések ára szakadatlanul csökken és a tulajdonosok a már ugy is alacsony hivatalos jegyzés, kilogrammonként 31—38 krig, alatt is tudtak állataikon. Gróf Festetics Andor földművelésügyi miniszter, a ki fokozott figyelemmel kísérte a kőbányai állapotokat, kénytelen volt máttól kezdve a kőbányai sertésszállások részleges elzárását elrendelni, részint hogy ez által a járvány kihuzcsolása megakadályoztassék, másrészt pedig, hogy a legszigorubb eszközökkel lehetséges legyen a járvány kiterjedését meggátolni. A miniszter rendelete szerint magyar sertést Kőbányáról csakis budapesti fogyasztási célokra szabad civinni, de a város határából egyetlen darab sem szállítható ki.

Ellenben szerb sertéseket a kőbányai vesztégár intézetből a monarchia bármely részébe szabad szállítani. A szakemberek a kárt illetőleg még nem állapították meg határozott véleményét. A sertésszállomány tegnap 134,639 darab volt az elseji 157,499 dasabból álló állománnyal szemben. E rendkívül mérvű esökkenés onnét van, hogy 10 nap óta a vidékről egyetlenegy sertést sem szállítottak, másrészt pedig a tulajdonosok bármely áron is igyekeztek állataikon tudadni.

A budapesti Medardnapi vásár. A főváros tanácsa tudatja, hogy a f. évi május hó 26. és június hó 8-ika közti két hétre eső Medárdnapi orsz. vásár a pünkösdüi ünnepek miatt a f. évi június hó 4-ikétől kezdődőleg ugyanezen hó 17-éig bezárólag fog megtartatni.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara,

2309—1895. sz.

Értesítés.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága megküldte kamaránkhoz a vonalain részére a jövő 1896-ik és a következő években a már biztosítva lévő mennyiségen felül még szükséges felül még szükséges talpfák szállításának biztosítása érdekében kiadott 49161. v. sz. pályázatok hirdetményét.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azal értesíteni, hogy a szóban lévő pályázati hirdetmény feltételei a kamara hivatalában a hivatalos órák alatt d. e. 8 és d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. május hó 19-én.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara:

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
titkár.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. május 21.

Készaru üzlet. Daczára magasabb külföldi jegyzéseknek malmaink ma csak nehezen fogtak készbuza bevarásláshoz, mivel a megeredt esőzések az árak hanyatlását helyezik kilátásba.

Idegen buzáknak nem volt forgalom.

Rozs irányzata nyugodt. Az árak 6.30—6.35 forinton jegyeznek.

Árpa irányzata bágyadt, a vevők száma folyton ritkul.

Tengeri irányzata esendes.

Zab irányzata változatlan.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, május 21. Készlet: 137.811 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45 $\frac{1}{2}$ —46 kr.; közép: 44—45 $\frac{1}{2}$ kr.; sülő kövér: 47—48 kr.; sovány: 45—46 kr.; román: —; Szerb kövér 46—46 $\frac{1}{2}$ kr.; könnyű 44 $\frac{1}{2}$ —45 $\frac{1}{2}$ kr. A hizott sertés üzlet irányzata: A földművelésügyi m. kir. miniszterium 33.258 sz. rendeletével piacunkat zár alá helyezte.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. május 22-én.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	123.10
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.—
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	126.50
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	103.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	98.75
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	—	—	—	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	149.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	101.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	123.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	101.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	157.—
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	1075.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	—	462.—
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	397.70
Osztrák-magyar államvasúti részevény	—	—	—	430.25
20 frankos arany (Napoleon'or)	—	—	—	965.—
Német birodalmi márka	—	—	—	59.60
London vista	—	—	—	122.05
Paris vista	—	—	—	48.70
20 márkás arany	—	—	—	11.92

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérletszünet. II. Kis bérletszünet.

Csütörtökön, 1895. május hó 23-án

Délután fél 4 órakor, leszállított helyárrakkal, bérlet-szünetben

A rokkant huszár

vagy:

Tündérlak Magyarhonban.

Népszínmű 3 felvonásban, Irta: Szentpétery.

S Z E M É L Y E K:

Gróf Vámbázy, tábornok	—	—	Bács Károly
Lajos)	—	Déri Béla
Ferencz)	—	Tompa Kálmán
Laura)	—	Hunyadyné
Etel)	—	Novák Irén
Gyuri, közhuszár	—	—	Hunyady József
Maresa, utitársa	—	—	R. Réthy Laura

Az előadás kezdete fél 4, vége fél 6 órakor.

Nagy bérlet 21-ik szám. II. Kis bérlet 21-ik szám.
Páratlan. Páratlan.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal, bérletfolyamban

A p a l i n k a.

Cupeau, épületbádogos	—	—	Gál Gyula
Lantier, kalaposlegény	—	—	Déri Béla
Jaj a eszímám)	—	Föriss Pista
Goujet)	—	Tompa Kálmán

Poisson, kiszolgált katona	—	—	Czakó Vilmos
A Rostélyos Bibi)	—	Balassa Jenő
Csahos)	—	Benedek Gyula
Lorilleaux, aranyozó	—	—	Sólyom Lajos
Borongé, halotthordozó	—	—	Csatár Győző
Madinié, háztartajdonos	—	—	Bánáti Ede
Adolphe, vendéglős	—	—	Szendrei Mihály
Karesi, legény a mosókonyhában	—	—	Ligeti Vilmos
Zidore, bádigos inas	—	—	Zách Juliska
Gervaise, mosóné	—	—	Angyal Ilka
Virginie, varróleány	—	—	Rónaszékiné

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap, pénteken, május hó 24-én, két előadás:

A I o w o o d i á r v a.

Színmű Birchpfeifertől.

Szent-László Főévad: június hótól augusztus végéig. Előévad: május 31-ig.

Utóévad: Szeptember hó 1-től

október hó végéig 50% »szoba-

ármérséklettel.«

gyógyfürdő.

(Püspök-fürdő.) Nagyvárad mellett félórára vasúti állomás, távirtda és posta.

Fürdőmegnyitás kezdete május hó 1-én.

Ujjonnan fűrt ártézi-kút, mely csak 36 méter mélységénél fogva valóban a természeti ritkaságok közé sorozható. A bámulatos kristálytisza viznek hőfoka 33 $\frac{1}{2}$ Réaumur. Ezen ujjonnan talált hévíztömög be lett vezetve minden fürdőmedencébe s nevezetesen a tükörfürdőbe, valamint a kádás és mörfürdőbe is, mely utóbbiak hatása, mivel a mörföld e kitünő gyógyhatású hévízben van felolvasztva s alkalmazva — kettős lévén, feltünő gyógyeredményeket mutat fel.

1894. évről 1895. évre az összes fürdő-medencék és vetkezők egészen újból lettek a legnagyobb kényelemmel és eleganciával építve. Azonfelül épült 15 kényelmes kád- és mörfürdő.

Van e fürdőtelepen igen díszes gyógyterem, gyógyfürdő nagy társalgó- és tánczeremmel, éttermekkel, kávéházzal és fedett terasszokkal, közvetlenül a nagy és árnyas erdő szélén; séták a díszes parkban, az árnyas erdőben és a Somlyó-hegyen fűdött sétahely, kitünő konyha, kitünő borok; hirlapok, tekepálya, naponta háromszor zene. Időközönként a városi katonai zenekar is játszik.

A hévforrások kitünő eredménnyel használtatnak az ivóvízzel együtt, heveny és különösen idült gyomor-, bél-, légeső-, tüdő- és hólyaghurutoknál; feltünő eredményeket tanúsított a májbajoknál s nevezetesen az epekövek képződésénél, az epeutak, első műtéténél, valamint az ezekből származott sárgaságoknál kezdődő vagy már előrehaladt vesebajoknál, melyek a vízibetegség tüneteit idézik elő.

A mörfürdők, melyek szintén ezen kitünő gyógyhatású hévízzel készítettnek, bámulatos eredményeket mutattak a heveny és idült ízületi eszúknál, valamint köszvényes fájdalmak, ízületi daganatoknál, görvélykórúknál, de legkivált azon női betegségeknek, melyek oly mindennapiak s melyek a női szervezetet annyira kimeríteni szokták, ilyenek a rendetlen vérvesztések, az ezen időben megjelenő szokott méh- és alhasi fájdalmak, fehér-folyás stb.

A fürdő 120 szép, tágas világos szobával rendelkezik. — Fürdő-orvos: **Dr. FILKOR LAJOS.**

Bővebb tudósításokkal szolgál

(92) 5—10

a fürdőgondnokság.

Igen olcsó árban

kaphatók a legalkalmasabb

134 1—3

bérma-

ajándékok.

Csinos gyermek és női órák, nemkülönbén lánczok, arany és ezüst ékszerek

Szilágyi Géza,

mű-órás, ékszerész és látszerésznel.

Színházi és táv-látcsövek, szemüvegek

n a g y r a k t á r a.

Órajavitások pontosan eszközöltetnek.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Végladás!

Miután a helybeli piacon a **Deutsch K. I.**-féle házban levő üzletünket felhagyjuk, illetve új üzletünkkel egyesítjük, kényszerítve vagyunk a régi üzletben felhalmozott fölösleges árut,

SZOLID ALAPON VEZETETT

VÉGLADÁS

utján értékesíteni, minek folytán *vásznak, asztalneműek, fehérneműek, férfi- és női ruhaszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek* stb.

mélyen leszállított árak

mellett adatnak el.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

(103) 17-20

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér.

Állványok eladók

Kunz József és Társa cég

Szent-László-tér,

DEUTSCH K. I.-féle házban levő üzletben.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Várad-velencei műkertészeti telep!

**50,000 darab — szemzés által nemesített —
1 és 2 éves rózsák**

áll a várad-velencei műkertészeti és rózsatelepen a rózsakedvelő közönség rendelkezésére.

A fajok a legszebb és leghálásabb viritásúakból vannak összeállítva.
Ujdonságok 1892—93—94-ből.

AZ ARAK BAMULATOS OLCSONK!

(123)

Rózsák árai:

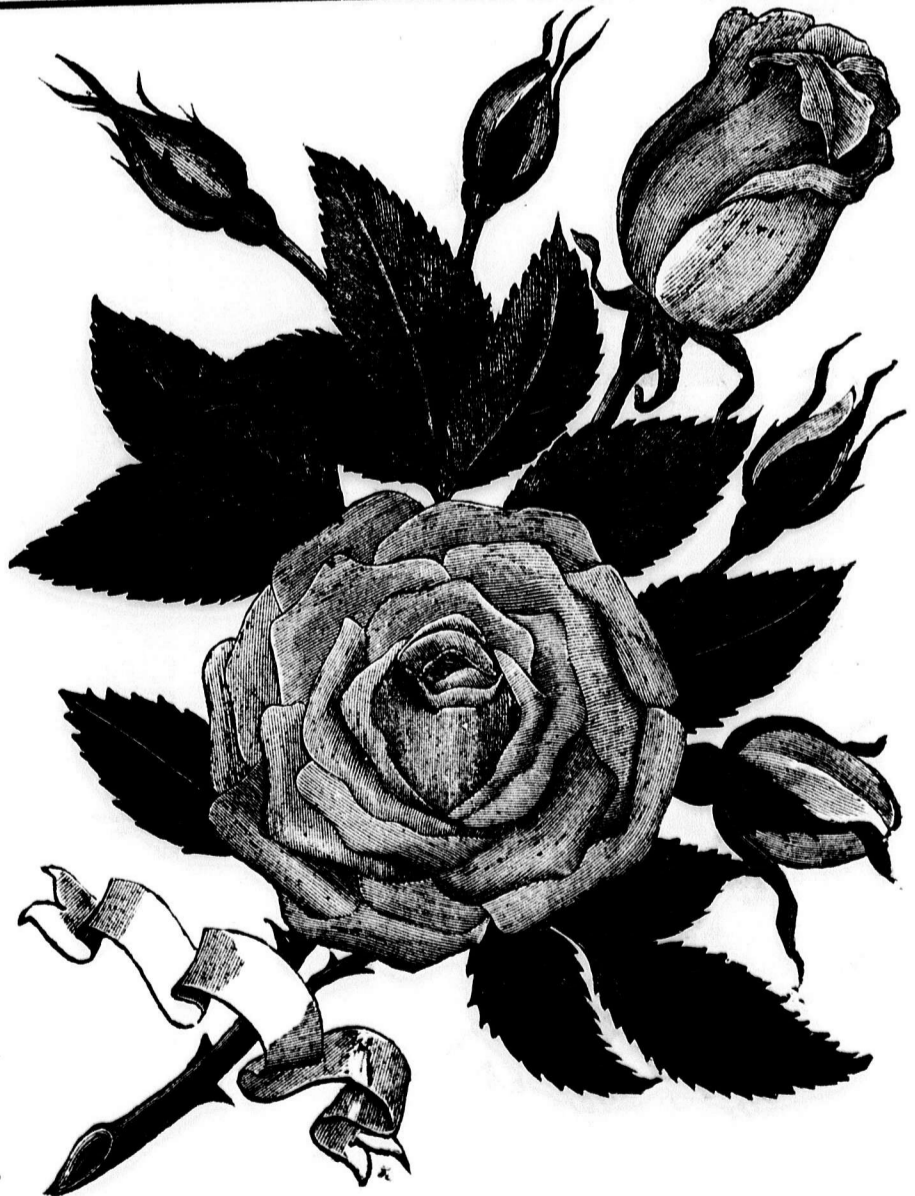
Egy éves igen szép, erős gyökérnemes (wurzelecht) és alacsony törzsbe nemesített, 10 drb **2** frt, 100 drb **18** frt, 2 éves kiváló szép, erős bokrok 10 drb **3** frt **80** kr., 100 drb **35** frt.

Magas rózsatők 3 lábtól 6 láb magas törzsekkel, szép koronával:
12 drb a legjobb fajokból egy csoportra való **5** frt — kr.
25 „ „ „ „ nagyobb csoportra való **9** „ **50** „
50 „ 25 fajban **18** „ — „
100 „ 50 szép fajban **35** „ — „
2 évesek nagy koronával 10 drb **6** frt **50** kr., 100 drb **60** „ — „
Ujdonságok a legszebb fajokban az 1892-ik évről 10 drb **6** „ — „
„ „ „ 1893-ik évi fajokból 10 drb (10 faj) **8** „ — „
„ „ „ 1894-ik évi fajokból 10 drb (10 faj) **10** „ — „

A rózsák részint cserépbe ültetve, részint mohába vannak kötözve és az év bármely szakában kiültethetők a nélkül, hogy azt legkevésbé megsínylenék.

Miután a rózsák szabadba való kiültetésénél a moházás sokkal előnyösebbnek és megbízhatóbbnak bizonyult, a cserépben nevelt rózsák dbja **5** krral olcsóbb.

Árjegyzéket kívánatra úgy helyben, mint vidékre ingyen és bérmentve küld a váradvelencei műkertészeti és rózsatelep.

Biharmegye
kizárólag legnagyobb
Női felöltők
árúháza.

Neumann I. Mihály
Nagyvárad, Léva-y-palota, (C o r s ó.)

Biharmegye
kizárólag legnagyobb
Női felöltők
árúháza.

Végeladást

felülmúló leszállított árakban árusítom ki a legújabb

 Női felöltőket

mivel a tavaszi **női felöltők** a gyárakba visszaküldetnek.

Még csak rövid ideig tart!

Neumann I. Mihály

Nagyvárad, Léva-y-palota, (C o r s ó)

Biharmegye
kizárólag legnagyobb
Női felöltők

árúháza.

Biharmegye
kizárólag legnagyobb
Női felöltők
árúháza.